GGZ Klachtencommissie voor Noord-Holland-Noord

KLACHTNUMMER: 26.0547

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP 18 AUGUSTUS 2026 BINNENGEKOMEN KLACHT IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A. (geboren op ,wonende te ,hierna te noemen: klager,

tegen

de instelling GGZ Noord-Holland-Noord, vertegenwoordigd door
B. (geneesheer-directeur) en C. (psychiater),
beiden werkzaam bij de instelling,
hierna te noemen: verweerders.

1 VERLOOP PROCEDURE

1.1 Ingekomen stukken

- Klacht in het kader van de opname in de instelling (D) van 28 augustus tot en met 20 september 2021, met aansprakelijkstelling, opgesteld door E , gedateerd [...];
- Verweerschrift, gedateerd [...].

De klachtencommissie heeft met toestemming van klager inzage in zijn behandeldossier gehad.

1.2 Behandeling van de klacht

Partijen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van [...] . Aanwezig waren klager, bijgestaan door E voornoemd, en verweerders B en C .

Op [...] is, na de zitting, de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 Standpunt klager

Klager maakt bezwaar tegen de opname in de kliniek D (hierna: de kliniek) van [...] tot en met [...] . Door de instelling is schriftelijk bevestigd dat er geen crisismaatregel door de burgemeester is afgegeven. Door de klachtenfunctionaris is medegedeeld dat volgens de door haar verkregen informatie sprake zou zijn geweest van een vrijwillige opname. Daarom was er geen zorgmachtiging in het dossier aanwezig. Klager betwist dat de opname vrijwillig heeft plaatsgevonden. Klager heeft zich verzet tegen de overplaatsing vanuit het F naar de kliniek. Hem was medegedeeld dat er een machtiging was en dat hij tegen zijn wil naar de kliniek zou worden overgebracht. Bij de overplaatsing waren beveiligingsmedewerkers aanwezig en is met inschakeling van de politie gedreigd. Vooralsnog is niet gebleken dat klager in vrijheid, geïnformeerd en rechtsgeldig toestemming heeft gegeven voor de opname.

In aanvulling hierop is door en namens klager op de zitting aangevoerd dat hij recent gedwongen opgenomen is geweest en sindsdien begrijpt dat er bij de opname in […] geen crisismaatregel was afgegeven. Klager herinnert zich nog goed dat hem destijds wel steeds is verteld dat er een crisismaatregel was en dat hij gedwongen kon worden opgenomen. Tot het laatste moment heeft hij zich verzet tegen de overplaatsing naar de kliniek. Klager wist niet dat hij op de psychiatrische afdeling van het ziekenhuis lag. [...] . Klager weet nog goed dat er [...] bij was en dat er is gedreigd

[...] . Zijn vrouw was er de hele tijd bij en kan hierover verklaren. Het klopt niet wat er in de rapportages staat, zij schrijven maar wat op. Klager is nooit akkoord gegaan met de opname. Waarom zit er dan geen door klager getekende instemmingsverklaring in het dossier? Klager handelde onder de aanname dat er een crisismaatregel was. Daarom heeft hij geen ontslagwens geuit; hij dacht dat dit zinloos was. Klager vindt het moeilijk om iets onder dwang te ondergaan. Alles moet voor hem vrijwillig zijn, ook in zijn privéleven.

2.2 Standpunt verweerders

Namens de instelling heeft verweerder C aangevoerd dat klager is gediagnosticeerd met een bipolaire I stoornis. Ten tijde van ontregeling kan klager [...] raken en ook [...] worden. Op [...] is klager in F opgenomen in verband met [...] . Klager vertelde hierover dat hij dit heeft gedaan om [...] . Klagers toestandsbeeld was somber en psychotisch, waarbij een groot risico bestond op [...] . Op [...] is met klager besproken dat gezien zijn toestandsbeeld een opname op een psychiatrische afdeling noodzakelijk was (zodra hij somatisch zou worden vrijgegeven). Klager is ook verteld dat een vrijwillige opname de voorkeur heeft, maar als het niet anders kan, een crisismaatregel tot de mogelijkheden behoort. Klager vond dit ingewikkeld en wilde eerst slapen. Later op de dag had klager opnieuw een gesprek met de psychiater van het ziekenhuis. Daarin heeft klager gezegd akkoord te gaan met een vrijwillige opname omdat hij het vreselijk zou vinden als hij gedwongen opgenomen zou worden. Die avond is klager vanuit het ziekenhuis overgeplaatst naar de kliniek. Uit het dossier blijkt niet dat daarbij […] is ingezet. Klager heeft ingestemd met het vervoer en het was niet nodig om hem extra te sederen, wat wel altijd gebeurt als mensen niet opgenomen willen worden. In de kliniek heeft klager uitleg gekregen over de opname. In het opnamegesprek met de crisisdienst is afgesproken dat als klager een ontslagwens had, hij opnieuw beoordeeld moest worden. De volgende ochtend was klager vriendelijk en kon hij goed aangeven wat hij wilde; hij wilde hulp hebben van de dokter. Op [...] is gestart met vrijheden op afspraak en zijn de nachtcontroles gestopt, mede omdat klager steeds meer inzicht kreeg in wat er was gebeurd en meewerkte aan de behandeling. In de dagen erna werd zijn achterdocht steeds minder. Op [...] ging klager voor het eerst naar huis en was hij op tijd terug op de afdeling. Op [...] vertelde hij dat hij zich veilig voelde op de afdeling en daar beter sliep dan thuis. Uit het dossier blijkt verder dat klagers herstel zeer voorspoedig was, dat hij heeft gezegd dat hij nooit verwacht had dat hij ooit op een psychiatrische afdeling terecht zou komen en dat hij blij was met de hulp. Gedurende de opname is geen beoordeling nodig geweest. Klager heeft geen enkele keer uitgesproken de opname per direct te willen beëindigen. Uit het dossier blijkt, en zo herinnert verweerder het zich ook, dat de opname in harmonie en samenspraak is verlopen waarbij klager natuurlijk liever thuis wilde zijn maar ook inzag dat hij eerst klinisch behandeld moest worden, wat met succes is gebeurd.

In aanvulling hierop hebben verweerders op de zitting aangevoerd dat altijd wordt geprobeerd om zorg op basis van vrijwilligheid te verlenen. Bij verzet komt verplichte zorg in beeld. In het geval van klager was het niet nodig om een crisismaatregel aan te vragen, omdat er geen sprake was van verzet. In de GGZ is het niet gebruikelijk om te werken met een instemmingsverklaring. Alles wordt neergelegd in de rapportages. De afspraak was dat opnieuw zou worden beoordeeld of de aanvraag van een crisismaatregel nodig was, wanneer klager de opname niet meer wilde. Die beoordeling heeft echter nooit plaatsgevonden, omdat klager geen ontslagwens heeft geuit. Tijdens de opname was juist sprake van een goede samenwerking.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 Feiten en omstandigheden

Bij de beoordeling van de klacht gaat de commissie uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Klager is gediagnosticeerd met een psychische stoornis, te weten een bipolaire I stoornis.

Klager heeft van [...] tot en met [...] in de kliniek verbleven. Aan de opname lag geen juridische titel (zoals bedoeld in artikel 3:1 Wvggz) ten grondslag.

3.2 Beoordeling van de klacht

De vraag die voorligt is of klager zich tegen de opname in de kliniek heeft verzet, zoals hij stelt, of dat sprake was van verlening van zorg op basis van vrijwilligheid.

Om te beoordelen of sprake was van verzet heeft de commissie acht geslagen op de rapportages in het dossier. De commissie heeft geen reden te twijfelen aan de rapportages en de daarin weergegeven verklaringen van klager. Daaruit leidt de commissie af dat klager in eerste instantie heeft geuit dat hij niet opgenomen wilde worden, maar uiteindelijk heeft ingestemd met de opname. Hierover is onder meer het volgende op [...] gerapporteerd.

Om 16.00 uur: "*Dhr nogmaals gesproken, hierbij uitgebreide uitleg over noodzaak opname met voorkeur voor vrijwillig. Zo niet dan toch crisismaatregel. Dhr geeft aan dat dit te ingewikkeld is en hij wil slapen. Maakt gesedeerde indruk. Nu afgesproken dit gesprek uit te stellen tot dhr wekbaar is*".

En:

Om 16.13 uur: *"Patiënt wil niet opgenomen worden, hij wil wel langer in het ziekenhuis blijven of naar huis maar niet naar een psychiatrische instelling toe…… Patiënt schrikt van opname indicatie, gaat echter akkoord met een vrijwillige opname omdat het hem verschrikkelijk lijkt als hij gedwongen wordt opgenomen. Vervoer per ambulance naar G.. (op moment dat de ambulance arriveert slaat de twijfel toe) omdat hij vrijwillig wil gaan, er enige verbetering zichtbaar is wordt hij vrijwillig opgenomen op D . Indien patiënt weg wil of zijn medicatie niet wil innemen dan beoordelen voor een crisismaatregel"*.

Uit de stukken blijkt niet, zoals klager stelt, dat hem is verteld dat sprake was van een crisismaatregel en dat hij gedwongen zou worden opgenomen. Wel blijkt dat hem meerdere keren is uitgelegd dat er een opname indicatie was en dat een crisismaatregel zou worden aangevraagd als hij het niet eens was met de opname. De commissie acht invoelbaar dat het raakvlak tussen drang en dwang dun is en dat klager zich hierdoor wellicht gedwongen heeft gevoeld. De wijze waarop klager is gemotiveerd voor de opname past echter binnen het uitgangspunt van de wet. Voordat tot gedwongen zorg wordt overgegaan, moet worden gekeken of alle mogelijkheden in een vrijwillig kader zijn uitgeput. Verplichte zorg is immers een laatste redmiddel dat alleen in uiterste noodzaak mag worden ingezet. Van het afdwingen van vrijwilligheid was geen sprake.

Dat klager heeft ingestemd met de opname blijkt verder uit de wijze waarop zijn overplaatsing naar de kliniek is verlopen. Hierover is onder meer het volgende gerapporteerd.

Om 22.41 uur: *"Dhr werd door de ambulance binnengebracht. Dhr is uiteindelijk vrijwillig opgenomen, bij ontslagwens contact SEPH voor beoordeling. Bij binnenkomst kennis gemaakt met dhr.; korte rondleiding van de afdeling gegeven en kamer laten zien. Kamersleutel en opnamepakket aan dhr overhandigd. Op kamer aangekomen geeft dhr aan zeer moe te zijn, niets op te slaan en te willen slapen. In overleg met dhr. gekozen om geen verdere informatie te verschaffen".*

En:

om 23.30 uur: *“Kort opnamegesprek gehad om 23:30 met de crisisdienst, dhr. en diens vrouw. Beleid afgesproken voor aankomend weekend. Als dhr. een ontslagwens heeft, moet dhr. opnieuw beoordeeld worden door de crisisdienst”.*

Nergens blijkt uit dat bij de overplaatsing naar de kliniek beveiliging moest worden ingezet of dat klager, zoals hij stelt, moest worden gefixeerd en/of gesedeerd. Uit de rapportages blijkt eerder van een gemoedelijk verloop. Tijdens de opname heeft klager geen acute ontslagwens geuit. Toen klager dat op [...] wél deed, is dat direct gehonoreerd en is hij met ontslag gegaan.

Voornoemde feiten en omstandigheden wijzen naar het oordeel van de commissie erop dat sprake was van verlening van zorg op basis van vrijwilligheid. In de gesprekken voorafgaand aan en bij aanvang van de opname is klager telkens goed geïnformeerd over (de noodzaak van) de opname. Bovendien is zorgvuldig gehandeld door de gesprekken te staken op het moment dat klager aangaf moe te zijn en deze te hervatten nadat hij had geslapen. Het gebruik van een instemmingsverklaring is niet gebruikelijk en heeft naar het oordeel van de commissie ook geen meerwaarde op hetgeen is gerapporteerd. Dit alles maakt dat geen juridische titel zoals bedoeld in artikel 3:1 Wvggz was vereist. De commissie zal de klacht dan ook ongegrond verklaren.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klachtencommissie verklaart de klacht van klager **ongegrond.**

Aldus gedaan te G. op [...] , verzonden op [...]
Vastgesteld door de volgende commissie:
mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. L.S. Rietdijk (lid-jurist), drs. M. Eggers (lid-psychiater) (leden),
bijgestaan door N. van Stam (ambtelijk secretaris).

Namens deze,

mr. Ph. Burgers,
voorzitter

Beroep

De Wvggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de

commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSPRAAK WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A. , cliënt
E. , advocaat
B. , Geneesheer directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.